

TÜM DERSLER

KONU ANLATIMI

- + TÜRKÇE
- + MATEMATİK
- + FEN BİLİMLERİ
- + SOSYAL BİLGİLER
- + DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ
- + İNGİLİZCE

ISLEYEN
ZEK A

5

SINIF

SOSYAL BİLGİLER

Birey ve Toplum

Kültür ve Miras

İnsanlar, Yerler ve Çevreler

Bilim, Teknoloji ve Toplum

Üretim, Dağıtım ve Tüketim

Etkin Vatandaşlık

Küresel Bağlantılar

SOSYAL BİLGİLER DERSİNDEN ÖĞRENDİKLERİMİZ

Sosyal Bilgiler Dersinin Gelişimimize Katkısı

Sosyal bilgiler dersinin etkin bir vatandaş olarak gelişimimize bazı katkıları vardır. Bu katkıları şöyle sıralayabiliriz:

- a. Bizler Türkiye Cumhuriyeti'nin vatandaşı olarak ülkemizi, devletimizi ve milletimizi her şeyden çok sevmeliyiz. Sosyal bilgiler dersi bize hak ve sorumluluklarımızı öğretir.

Sorumluluklarımız

- Aile ortamında uygun davranışlar sergilemeliyiz.
- Okul başarımız için gerekli çalışmaları yapmalıyız.
- Çevremize uygun davranışlar sergilemeliyiz.

Haklarımız

- Sağlık hakkı
- Oyun oynama hakkı
- Eğitim hakkı
- Seyahat hakkı

- b. Sosyal bilgiler dersi bize tarihî ve doğal mirasımızı tanımayı ve korumayı öğretir.

Yaşadığımız yerde pek çok tarihî ve doğal güzellikler vardır. Bu değerlerimizi korumalı ve onlara sahip çıkmalıyız. Örneğin; Ayasofya Müzesi, camilerimiz, medreselerimiz, türbelerimiz ülkemizin tarihî miraslarıdır.

- c. İklim, bizim yaşamımızı etkileyen doğal unsurlardandır. Ülkemizde üç çeşit iklim görülür (Karasal, Akdeniz, Karadeniz). Çevremizin ve ülkemizin iklim özelliklerini bize Sosyal bilgiler dersi öğretir.
- ç. Sosyal bilgiler dersi bize dünya ülkelerini de tanıtır. Farklı ülkelerde yaşayan insanların yaşamları hakkında bilgi verir.
- d. Demokrasi, egemenlik, bağımsızlık yönetim biçimi, cumhuriyet gibi kavramları bu derste öğreniriz. Devletimiz nasıl kuruldu? Kurulduktan sonra ne gibi değişiklikler oldu? Bu soruların cevaplarını bu derste bulabiliriz.
- e. Türkiye Devleti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ü ve yaptığı yenilikleri öğreniriz.

- Atatürk sosyal bilimlerin gelişmesi için birçok çalışma yaptırmıştır.
 - Üniversite reformu yapılmıştır.
 - Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi açılmıştır.
 - 1931 yılında Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti kurulmuş ve 1935 yılında adı Türk Tarih Kurumu olmuştur. Bu kurum Türk milletinin köklü tarihinin araştırılması ve tüm dünyaya duyurulması için çalışmalar yapmıştır.
 - Atatürk arkeolojik çalışmalara da öncülük etmiştir. Ankara'da Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nin temelleri atılmıştır.
 - Türk Dil Kurumu kurulmuştur (1932). Türk dilini yabancı kelimelerden arındırmak ve Türk dilini kendi benliğine kavuşturmak için çalışmalar yapmıştır.
- f. İnsanların birbirlerine karşı hoşgörülü davranmasını öğretir.
- g. Bilim ve teknoloji alanında gelişmeleri yakından takip etmemizi öğretir.
- ğ. Genel kültür ve bilgi birikimimizi artırır.

Örnek Soru

Öğretmen

Çocuklar, sosyal bilgiler dersinin bize sağladığı faydalar nelerdir?

Öğretmenin sorusuna aşağıdaki öğrencilerden hangisi yanlış cevap vermiştir?

- A) Sorumluluk kazandırır.
- B) Tarihimize ve doğal miraslarımıza sahip çıkmayı öğretir.
- C) Sayısal dersleri daha iyi kavramamızı sağlar.
- D) Yurdumuzu ve dünyamızı tanınamamızı sağlar.

Çözüm

Sosyal bilgiler dersinin bize pek çok faydası vardır fakat sosyal bilgiler dersi matematik ve fen gibi derslere kaynak değildir.

YENİ OKULUM

İnsan sosyal bir varlıktır ve içinde bulunduğu toplumla birlikte yaşar. Bu yüzden çevremizde meydana gelen olaylar bizi de ilgilendirir.

Olay: Meydana gelen veya ortaya çıkan iş ya da duruma denir.

Yaşamımızda ve çevremizde meydana gelen birçok olayın birden fazla nedeni ve sonucu vardır. Bu neden ve sonuç ilişkisine “**çok boyutluluk**” denir.

Aşağıdaki örnekleri inceleyelim.

- a. Bir bölgede yaşanan yoğun yağış sonucunda; barajlarda doluluk sağlarken aynı zamanda yağış, toprak kayması (heyelan), sel gibi olumsuzluklara da neden olabilmektedir.

- b. Bir şehirde yeni bir üniversitenin açılması birçok öğrencinin şehre gelmesini sağlar. Bu durumun sonucunda da şehrin nüfusu artar. Kitabevleri çoğalır. Eğitim olanakları artar.
- c. Trafik kazalarının nedenleri arasında; alkol, uykusuzluk, yol hatalarından kaynaklanan çukurlar ve eğitim hataları gibi unsurlar gösterilebilir. Kazaların sonucunda ise can ve mal kayıpları, iş kaybı ve trafik aksamaları gibi olumsuzluklar yaşanır.

Örnek Soru

I.

II.

III.

Verilen olaylardan hangilerinin çok boyutlu sonuçları olabilir?

- A) Yalnız I. B) I ve II.
C) II ve III. D) I, II ve III.

Çözüm

Verilen olayların hepsinin çok boyutlu sonuçları vardır.

D

A. Aşağıdaki cümlelerde yer alan boşluklara uygun olan kelimeleri yerleştiriniz.

Mevlana Türbesi'ni

çok boyutluluk

sosyal bilgilerin

sorumluluk

olay

1. Sosyal bilgiler dersi bize duygusu kazandırır.
2. Bir olayın birden fazla sebebinin ve sonucunun olmasına denir.
3. Tarihi mirasımız olan korumalıyız.
4. Atatürk, gelişmesi için çalışmalar yapmıştır.
5. Meydana gelen, ortaya çıkan iş ya da duruma denir.

B. Aşağıda verilen cümlelerin başına doğru ise "D", yanlış ise "Y" yazınız.

1. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak hak ve sorumluluklarımızı bilmeliyiz.
2. Çevremizin ve ülkemizin iklim özelliklerini İngilizce dersinde öğreniriz.
3. Türk milletinin köklü tarihini öğrenebilmek için Atatürk, Türk Dil Kurumunu kurmuştur.
4. İnsan sosyal bir varlıktır ve çevresiyle yaşar.
5. Her olayın birden fazla nedeni ve sonucu vardır.

C. Aşağıdaki soruları cevaplandırınız.

1. Yaşadığımız yere yeni bir hastanenin açıldığını düşününüz. Bu hastane çevremizi nasıl etkiler?

.....

.....

.....

.....

.....

2. Sosyal bilgiler dersinin gelişimimize katkıları nelerdir?

.....

.....

.....

.....

.....

3. Olayların çok boyutluluğu nedir?

.....

.....

.....

.....

.....

4. Olayların çok boyutluluğu ile ilgili bir örnek yazınız?

.....

.....

.....

.....

.....

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde neden - sonuç ilişkisi yoktur?

- A) Eğimli yoldan dolayı kaza yaptık.
- B) Aşırı buzlanmadan dolayı yollar kapandı.
- C) Burada günün her saati kar yağar.
- D) Dersime çalışmadığım için düşük not aldım.

2. Sosyal bilgiler dersinin bize kazandırdıkları arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) İnsanların birbirlerine karşı hoşgörülü olmasını öğretir.
- B) Bilim ve teknolojik gelişmeleri yakından tanımamızı sağlar.
- C) Bilgi birikimimizi artırır.
- D) Sayısal dersleri daha kolay öğrenmemizi sağlar.

3. Sosyal bilgiler dersinde üzerimize düşen sorumluluklarımızı öğreniriz.

Bu cümleyi söyleyen bir kişi aşağıdakilerden hangisini yapmalıdır?

- A) Aile bütçesini hazırlamalı
- B) Düşüncelerini açıklamaktan kaçınmalı
- C) Okul başarısını artırmak için düzenli ders çalışmalı
- D) Farklı düşüncelere saygı göstermekten kaçınmalı

4. Çevresindeki sorunlarla ilgilenen, çözüm yolları öneren, ülkesinin tarihî ve doğal güzelliklerini koruyan Ahmet Bey için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Köyde yaşamaktadır.
- B) Bilinçli bir vatandaşdır.
- C) Çevresini önemsememektedir.
- D) Yurt dışında yaşayan biridir.

5.

Görsele göre aşağıdakilerden hangisi bu olayın bir nedeni değildir?

- A) Kaçak yapı
- B) Malzemeyi yetersiz kullanma
- C) Kontrolsüz yapılaşma
- D) Can kayıpları

6. Trafik kazaları; alkol, aşırı hız, levha eksikliği gibi sebeplerden kaynaklanmaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Olayların çok boyutlu özellikleri vardır.
- B) Trafik kazalarının tek sebebi sürücü hatalarıdır.
- C) Trafik kazaları sadece can kaybına sebep olur.
- D) Trafik kazaları tek boyutlu bir özelliğe sahiptir.

7. Yaşadığımız çevreye yeni bir fabrikanın açılması aşağıdaki alanlardan hangisini olumsuz etkiler?

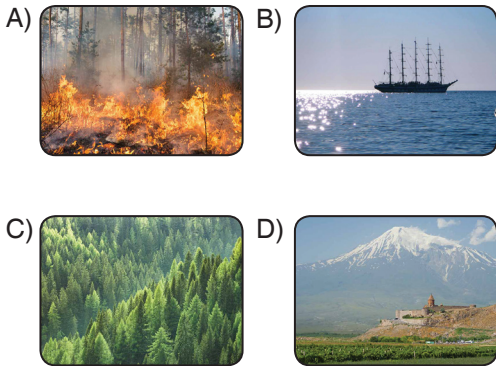
- A) Kültürel B) Ekonomi
C) Çevre D) Eğitim

8. Atatürk'ün sosyal bilimlerin gelişmesi için;

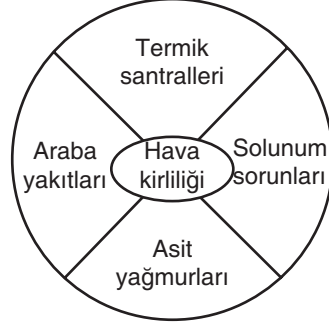
- I. Türk Tarih Kurumu
II. Türk Dil Kurumu
III. Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi
hangilerini kurduğu söylenebilir?

- A) Yalnız II. B) Yalnız III.
C) I ve II. D) I, II ve III.

9. Aşağıda verilen görsellerden hangisi olayların çok boyutluluğu ile ilgilidir?

10.

Görselle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Olayların sebepleri aynıdır.
B) Olayların birden fazla neden ve sonucu vardır.
C) Olaylar birbirini etkilemez.
D) Bir olayın sonucu kendisine özgüdür.

11.

Çocuklar! Şehirlerde çevre kirliliğini artıran etkenler nelerdir?

Bilal

Plansız kentleşme

Can

Doğal kaynakların bilinçsizce kullanılması

Burcu

Canlı çeşitliliğinin azalması

Arzu

Nüfus artışı

Öğretmenin bu sorusuna öğrencilerden hangisi yanlış cevap vermiştir?

- A) Bilal B) Burcu
C) Can D) Arzu

HAK VE SORUMLULUKLARIMIZ

I. Toplum ve Yaşam

Birey: Toplum içinde yaşayan fertlere denir.

Toplum: Aynı amaç için çalışan ekiplere denir.

Grup: Birbirini tanıyan birden fazla kişinin aynı amaçlarla bir araya gelmesidir. (Aile ve sınıf)

Kurum: Nitelikleri yasalarla belirlenmiş uzun süreli gruplardır.

Rol: Grup içinde bireye düşen görevdir.

a. Gruplar

İnsanlar yaşamları boyunca birçok grubun içinde yer alırlar. Örneğin; ailemiz, doğumla birlikte yer aldığımız, okul takımı ya da kulüp ise sonradan kendi isteğimizle katıldığımız bir gruptur.

Parkta ve sokakta kendi hâllerinde dolaşan insanlar belli bir ortak amaç taşımadıklarından grup olamazlar.

Grupların Kurulma Amaçları

- Araştırmak
- Spor yapmak
- Eğitim görmek
- Para kazanmak
- Barınmak
- Yardımlaşmak

Grupların Başlıca Özellikleri

- İhtiyaç hâlinde oluşur.
- En az iki kişiden oluşur.
- Kişilerin belli bir ortak hedefi vardır.
- Grup genellikle gönüllülerden oluşur.

Örnek Soru

Aşağıdakilerden grup oluşturanları işaretleyiniz.

- İzci kulübü
- Ders çalışan öğrenci
- Okul voleybol takımı
- Sınıftaki öğrenciler
- Parkta oturan amca
- Müzik dinleyen genç
- Halk oyunları grubu
- Otobüsteki yolcular
- Hastaya iğne yapan hemşire
- Ailemiz
- Evde televizyon seyreden kişi
- Pazarda alışveriş yapan insanlar

Çözüm

Otobüsteki yolcuların ve pazarda alışveriş yapan insanların ortak amaçları yoktur. Ders çalışan öğrenci, parkta oturan amca, müzik dinleyen genç, hastaya iğne yapan hemşire ve evde televizyon izleyen kişi ise tek kişidir. Bu sebeple grup oluşturmazlar. Diğerleri ise bir gruptur.

b. Roller

Çevremizdeki birçok grupta çeşitli roller üstleniriz. Her grupta farklı bir rolümüz olabilir.

Rollerimizin gerektirdiği görev ve sorumlulukları zamanında yerine getirmeliyiz.

Gruptaki rollerin yerine getirilmemesi durumunda grup başarısız olabilir.

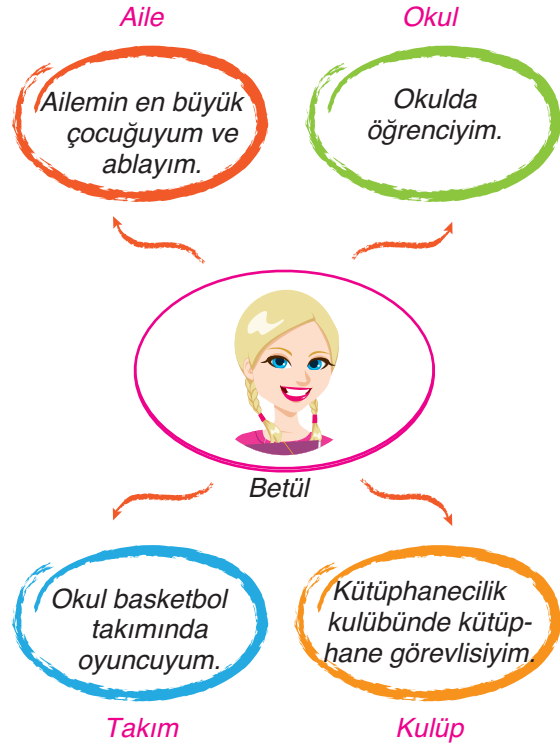

Bir inşaatın yapılması sırasında zemin etüdü yapan mühendis, müteahhit, inşaat mühendisi, çeşitli ustalar ve işçiler yer alır. Bu görevliler rollerinin gerektirdiği sorumluluklarını eksiksiz yerine getirirse bina sağlam olur. İnşaat yapımında demir veya çimento az kullanılması durumunda ise bina sağlam yapılmamış olur. Grubun başarıya ulaşabilmesi için bireyin üstlendiği rolü başarıyla tamamlaması gerekmektedir.

Not

Bireylerin buldukları grup içinde üstlendikleri görevlere **rol** denir.

Farklı gruplarda farklı roller üstleniriz. Ailede ağabey ve çocuk, okulda öğretmen, tiyatro kulübünde oyuncu olabiliriz. Büyüdükçe gruplarımız ve rollerimiz değişebilir.

Betül dört farklı grupta dört farklı rol üstlenmektedir. Her rol için farklı davranışlar göstermesi gerekmektedir. Bu davranışları yaparsa rollerini yerine getirmiş olur.

II. Haklar ve Sorumluluklar**Not**

Hak: Bir kişiye içinde yaşadığı toplumca tanınmış olan yetkidir.

Sorumluluk: Bireyin kendi davranışlarının sonucunu üstlenmesidir.

a. Haklar

İnsanlar topluluk hâlinde yaşarlar. Bir arada yaşamamanın gereği olarak bir toplumda hak kavramı ortaya çıkmıştır. Hak, özgürlükleri sağlamak için kişiye hukukça tanınan yetkidir.

Şimdi de tek başımıza yaşadığımızı düşünelim. Hiç kimseyle irtibat kurmuyoruz. Böyle bir durumda yasaların bize tanıdığı bir yetkiye de ihtiyacımız olmayacaktır. Toplumda yalnız yaşamayacağımız için yapacağımız şeyler başkalarını da ilgilendirir. Bu durumda hak; toplumda yaşayan insanlar için önemli bir kavramdır.

İnsanlara ait pek çok hak vardır. Beslenme, barınma, sağlık, eğitim, düşünce özgürlüğü, dilekçe gibi birçok hakka sahibiz. İnsanoğlu bu

hakları elde edebilmek için yüzyıllar süren mücadeleler vermiştir. Haklarımızı iyi bilmeli ve korumalıyız. Haklarımızı bilirsek haksızlıkları da önleyebiliriz. Yalnızca kendi hakkımızı değil başka insanların haklarını da korumalıyız. Haklarımızı yerinde ve zamanında kullanmak önemlidir. Haklarımızı kullanırken yasaların dışına çıkmamalıyız. Yoksa haklıyken haksız duruma düşebiliriz. Toplumda yer aldığımız gruplarda üstlendiğimiz rollere göre bazı haklarımız vardır.

Aşağıda, verilen rolleri ve kazanılan bazı hakları görelim.

Rol	Hak
Vatandaş	Devleti yönetecek kişileri seçmek ve devletten hizmet almak.
Çalışan	Çalışmasının karşılığında ücret almak.
Anne	Eş ve çocuklarından ilgi ve sevgi görmek.
Öğrenci	Eğitim almak, bazı hizmetlerden indirimli yararlanmak.

İşleyen Zeka Yayınları

Örnek Soru

Ben Aygül, 5-A sınıfına gitmekteyim.

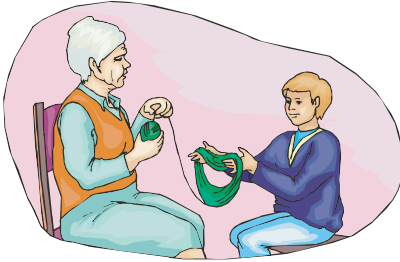

Buna göre Aygül için aşağıdakilerden hangisi bir hak olamaz?

- A) Okulda iyi bir eğitim görmesi
- B) Okul ihtiyaçlarının giderilmesi
- C) İsteddiği zaman okula gitmemesi
- D) Ders çalışacağı uygun ortamın sağlanması

Çözüm

Okula giden Aygül'ün okul ve eğitimiyle ilgili bazı hakları vardır. Ancak istediği zaman okula gitmeme gibi bir hak söz konusu olmaz.

b. Sorumluluklar

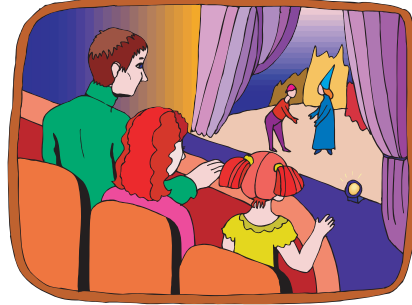
Bir toplumda haklar olduğu gibi sorumluluklar da vardır. Haklar ile sorumlulukları birbirinden ayrı düşünemeyiz. Nerede bir hak varsa orada sorumluluk da vardır. Yalnızca haklarımızı kullanmak isteyip de sorumluluklarımızdan kaçarsak toplumun düzeni bozulur ve haklarımızı da kullanamaz hâle geliriz. Örneğin bir çalışan olarak üzerinize düşen sorumluluğu yerine getirmezseniz, işveren de kendi sorumluluğunu yerine getirmeyecektir ve size ücret ödemez. Bu durumda ücret alma hakkımız ortadan kalkmış olur.

Bir okulda her türlü gereksinim karşılanmış olsa, bilgisayar ve akıllı tahta olsa, tablet bilgisayarınız ve kitaplarınız önünüzde olsa ancak öğretmen size ders anlatmasa ya da sizler ders çalışmazsanız fazla bir şey öğrenemezsiniz.

İnsan olmanın da getirdiği bazı sorumluluklar vardır. İçinde bulunduğumuz grubun başarılı olabilmesi için üstlendiğimiz rolün sorumluluğu-

nu yerine getirmeliyiz. Sorumluluğumuzu yerine getirmezsek grup başarısız olur.

Tiyatro ekibinde sizin sorumluluğunuzda olan bir rol vardır. Rolünüzü ezberlemezseniz oyun devam etmez. Diğer arkadaşlarınız rollerini yaparsa bile tiyatro gösterisi başarısız olur.

Örnek Soru

Aşağıdaki öğrencilerden hangisi sorumluluğundan söz etmektedir?

A) Babam bana hergün harçlık verir.

B) Sabah kalktığımda yatağımı toplarım.

C) Boş vakitlerimde televizyon seyrederim.

D) Hafta sonu arkadaşlarımla oyun oynarım.

Çözüm

Harçlık alması, televizyon izlemesi ve arkadaşlarıyla oyun oynaması bir çocuğun hakkıdır. Yatağını toplaması ise sorumluluğudur.

ÇOCUK HAKLARI

Çocukların evde, okulda ve toplum hayatında birçok hakları vardır. Yaşama, beslenme, barınma, eğitim görme, korunma, ağır işlerde çalıştırılmama bunlardan başlıcalarıdır. Ancak dünyada bazı çocuklar bu haklardan yoksundur. Afrika'da açlıktan ve bazı ülkelerde savaşlardan ölen çocuklar bunun en açık örneğidir.

Bazı gelişmiş ülkeler, çocuk haklarını korumak için çalışmalar yapmaktadırlar. Ülkemizde de bu konuda çalışmalar yürütülmektedir.

Çocukların daha iyi yaşam sürmelerini sağlamak amacıyla 1989 yılında Birleşmiş Milletler Teşkilatının bir alt kurumu olan **UNICEF** (Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu) tarafından hazırlanan "**Çocuk Haklarına Dair Sözleşme**" 191 ülke tarafından kabul edilmiştir. Türkiye 1994'te bu sözleşmeyi onaylamış ve uygulama görevini **Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu**na vermiştir.

Çocuk Hakları Sözleşmesinin kısaltılarak alınan bazı maddelerini inceleyelim.

- 18 yaşına kadar herkes çocuktur.

- Her çocuğun yaşama, barınma ve korunma hakkı vardır.

- Engelli çocukların toplumsal yaşama katılmaları sağlanmalıdır.

- Çocukların sağlık ve eğitim hizmetlerinden ücretsiz yararlanma hakkı vardır.

- On beş yaşından küçük çocuklar askere alınmazlar.

- Hiçbir çocuk keyfi olarak özgürlüğünden yoksun bırakılamaz.
- Hiçbir çocuğun özel hayatına dokunulamaz.

- Çocukların bedensel ve ruhsal yönden korunma hakları vardır.
- Çocuklar zararlı maddelere karşı korunmalıdır.
- Çocukların kendilerini ilgilendiren konularda fikirlerini ifade etme hakkı vardır.

- Çocuklar ruhsal ve bedensel gelişmelerine zarar verecek işlerde çalıştırılmaz.

Örnek Soru

- ▲ İş ve sendika hakkı
- ★ Eğitim ve sağlık hakkı
- Oyun hakkı
- Sevgi ve korunma hakkı

Yukarıdakilerden hangisi çocuk haklarından değildir?

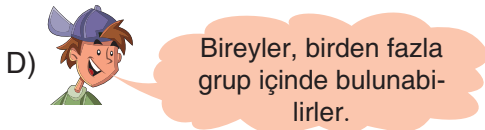
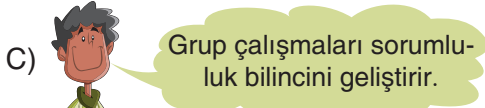
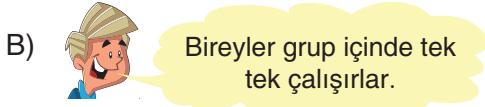
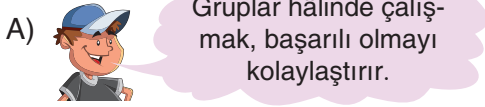
- A) ▲ B) ★ C) ● D) ■

Çözüm

Bir çocuk ağır işlerde çalıştırılmaz. Bu nedenle iş ve sendika hakkı gibi bir hak söz konusu olamaz.

A

1. Gruplar ve grup çalışmaları ile ilgili aşağıdaki öğrencilerden hangisi yanlış bir bilgi vermiştir?

2. Aşağıdakilerden hangisi ailemizin oluşturduğu grubun üyesi değildir?

- A) Baba B) Abla
C) Anne D) Komşu

3. ---- bir grupta bir kimseye düşen görevdir. Her ---- farklı rollere sahiptir.

Yukarıdaki tümceyi tamamlayacak en uygun sözcük grubu hangisidir?

- A) Rol – grup B) Rol – birey
C) Birey – birey D) Birey – grup

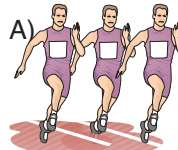
4. Suzan, ailenin en büyük çocuğudur. Okul drama kulübünün üyesidir ve sınıf başkanıdır. Okul voleybol takımının pasörüdür.

Yukarıda verilenlere göre Suzan kaç role sahiptir?

- A) 2 B) 3 C) 5 D) 7

5. *Grup, iki ya da daha fazla bireyden oluşan kendi aralarında iş birliği yapmak amacıyla kurulan topluluktur.*

Buna göre aşağıdaki görsellerden hangisi gruba örnektir?

6. Aşağıdakilerden hangisi hem hak hem de sorumluluktur?

- A) Okula gitmek
B) Spor yapmak
C) Oyun oynamak
D) Banyo yapmak

7.

Temiz bir çevrede yaşamak herkesin hakkıdır.

Nilay'ın sözünü ettiği hak, beraberinde hangi sorumluluğu getirir?

- A) İnsanlara yardım etmek
- B) Derslere düzenli çalışmak
- C) Çevreyi temiz tutmak
- D) Komşuları rahatsız etmemek

8. Aşağıdaki çocuklardan hangisinin söylediği, sorumlulukları arasında yer almaz?

A) Derslerime zamanında girerim.

B) Odamı toplarım.

C) Evin geçimini sağlarım.

D) Ödevlerimi zamanında yaparım.

9. Dünyanın pek çok bölgesinde savaşlar yaşanmaktadır. Bu savaşlarda en çok zararı çocuklar görmektedir. Çok sayıda çocuk ölmektedir.

Buna göre savaşlarda çocukların hangi hakkı ihlal edilmektedir?

- A) Yaşama
- B) Barınma
- C) Eğitim
- D) Çalışma

10. Uluslararası yardım kuruluşu olan UNICEF'in yardım eli uzattığı durumlar arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Doğal afetlerden etkilenen çocuklar
- B) Temel ihtiyaçlarını karşılayamayan çocuklar
- C) Savaşlarda kullanılan çocuklar
- D) Ödevlerini yapmayan çocuklar

11.

Vatandaş olarak yaşadığımız çevreye, topluma ve devlete karşı çeşitli sorumluluklarımız vardır.

Aşağıdakilerden hangisi bu sorumluluklardan biri değildir?

- A) Kurallara uymak
- B) Sağlık hizmeti almak
- C) Vergi vermek
- D) Çevremizi rahatsız etmemek

UYGARLIKLARI ÖĞRENİYORUM

Bilgi Kutusu

Yüzyıl → Milat başlangıç kabul edilerek, yüzer yıllık aralıklara denir.

Milat → Hz. İsa'nın doğduğu güne denir. Hz. İsa'dan önceki zamanlara milattan önce (MÖ) sonraki zamanlara ise milattan sonra (MS) denir.

Anadolu Uygarıkları

Anadolu, insanlık tarihinin en eski dönemlerinden beri uygarlıkların yerleşim kurduğu bir bölgedir. Çeşitli uygarlıkların bu bölgede kurulmasının nedeni, elverişli topraklara sahip olması ve ikliminin uygun olması gibi nedenlerle açıklanabilir.

Hitit Uygarılığı

- MÖ 2000 yılı başlarında Anadolu'da kurulan ilk uygarlıktır.
- Başkentleri Çorum yakınlarındaki Hattuşaş (Boğazköy)'tir.
- Çok tanrılı din anlayışı vardır. Bu yüzden "Bin Tanrılı İl" olarak bilinir.
- Devlet işleri "Pankuş" adı verilen mecliste görüşülürdü. Kraliçe (Tavananna) meclisin önemli üyesidir.

İşleyen Zeka Yayınları

- Hititler tanrılarına hesap vermek amacıyla "Anal" adını verdikleri yıllıklar yazmışlardır.
- Hititler ve Mısırlılar arasında Kuzey Suriye'yi ele geçirmek için savaş yapılmıştır. Bu savaş sonucunda dünya tarihinin ilk yazılı antlaşması olan "Kadeş Antlaşması" imzalanmıştır.
- Hititler taş işçiliğinde ileri bir uygarlıktır.

